

Sygn. akt IV U 949/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2017r. w S.

odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 30 września 2016r., znak: (...)

w sprawie J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury pomostowej

I. oddala odwołanie,

II. nakazuje wypłacić z sum Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Siedlcach) na rzecz adwokata J. G. kwotę 221,40 (dwieście dwadzieścia jeden złotych czterdzieści groszy), w tym należny podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej na rzecz J. K. z urzędu.

Sygn. akt: IV U 949/16 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 30 września 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych odmówił J. K. prawa do emerytury pomostowej wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego co najmniej 15 lat i po 31 grudnia 2008r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach ani w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a ponadto na dzień 1 stycznia 2009r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Nadto organ rentowy wskazał, że ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 29 lat, 11 miesięcy i 18 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 28 lat, 8 miesięcy i 5 dni, a okresy nieskładkowe 1 rok, 3 miesiące i 13 dni, ponadto w udowodnionym okresie ubezpieczenia okres pracy w szczególnych warunkach wynosi 13 lat, 4 miesiące i 25 i składają się na niego okresy zatrudnienia od 1 września 1976r. do 31 stycznia 1981r. oraz od 2 lutego 1981r. do 31 stycznia 1992r., z wyłączeniem okresu odbywania służby wojskowej (decyzja z 30 września 2016r. k.11 akt emerytalnych).

Odwołanie od w/w decyzji złożył J. K. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu odwołania wskazał m.in., że organ rentowy błędnie ustalił, że nie wykazał on 15 lat pracy w szczególnych warunkach, w tym niezasadnie nie uwzględnił do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu służby wojskowej, którą odbywał w okresie zatrudnienia w (...). Po zaliczeniu okresu służby wojskowej do stażu pracy w szczególnych warunkach spełnia on przesłankę 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Nadto podniósł, że organ rentowy niezasadnie wskazuje na niewykonywanie przez niego po 31 grudnia 2008r. prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, w sytuacji, gdy w/w ustawa w art.13 wskazuje, że okresy służby w Policji traktuje się na równi z okresami pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ubezpieczony zarzucił ponadto, że drugą część zaskarżonej decyzji organ rentowy podjął na podstawie dokumentów dotyczących innej osoby, tj. T. K. ubiegającego się o wcześniejszą emeryturę (odwołanie wraz z załącznikami k.1-8 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.9-12 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony J. K. w dniu (...)ukończył 60. rok życia. Uprzednio - w dniu 25 sierpnia 2016r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury pomostowej (wniosek o emeryturę pomostową z 25 sierpnia 2016r. k.1-3 akt emerytalnych). Na podstawie przedłożonych do dokumentów organ rentowy ustalił, że ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 29 lat, 11 miesięcy i 18 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 28 lat, 8 miesięcy i 5 dni, a okresy nieskładkowe 1 rok, 3 miesiące i 13 dni, a ponadto w udowodnionym okresie ubezpieczenia okres pracy w szczególnych warunkach wynosi 13 lat, 4 miesiące i 25 dni i składa się na niego okres zatrudnienia od 1 września 1976r. do 31 stycznia 1981r. (z wyłączeniem okresu służby wojskowej) oraz od 2 lutego 1981r. do 31 stycznia 1992r. Nadto organ rentowy ustalił, że ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodnił stażu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 tej ustawy. Mając na uwadze powyższe ustalenia zaskarżoną decyzją z 30 września 2016r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej (decyzja z 30 września 2016r. k.11 akt emerytalnych).

Ubezpieczony jest z wykształcenia technikiem elektronikiem. W okresie od 1 września 1976r. do 31 stycznia 1981r., a zatem przez 4 lata i 5 miesięcy, ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) w W. – O. Łączności Przewodowej Pozaklasowej W. W. na stanowisku monter specjalisty urządzeń telekomunikacyjnych (zaświadczenie o zatrudnieniu z 20 października 2011r. k.20 akt rentowych za wnioskiem z 29 września 2011r. oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 8 grudnia 2011r. k.10 akt rentowych za wnioskiem z 31 grudnia 2013r., a także zaświadczenie z 13 października 2016r. k.7 akt sprawy). W okresie tego zatrudnienia – od 29 kwietnia 1977r. do 9 kwietnia 1979r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową (zaświadczenie Wojskowej Komendy Uzupełnień w S. z 22 września 2016r. k.16 akt emerytalnych). W okresie powyższego zatrudnienia, tak przed powołaniem do obycia służby wojskowej, jak i po powrocie do pracy po odbyciu służby wojskowej, ubezpieczony jako monter specjalista urządzeń telekomunikacyjnych pracował przy montażu i naprawach telekomunikacyjnych linii kablowych i linii napowietrznych koniecznych do utrzymania łączności ruchowej na obsługiwanym odcinku kolejowym. Ponadto naprawiał centrale telefoniczne, ruchowe, dyspozytorskie. Odcinek, na którym pracował ubezpieczony obejmował teren od O. do W. i od W. do M. (zaświadczenie kwalifikacyjne z 1979r. wydane ubezpieczonemu przez (...) k.4 akt rentowych za wnioskiem z 29 września 2011r. oraz zeznania ubezpieczonego k.50v akt sprawy).

Następnie w okresie od 2 lutego 1981r. do 31 stycznia 1992r., a zatem przez 11 lat ubezpieczony był zatrudniony w Komendzie Wojewódzkiej Policji w S. jako funkcjonariusz na stanowisku młodszego asystenta w Wydziale Łączności (w stopniu wojskowym starszego chorążego). W ramach tej służby ubezpieczony wykonywał czynności związane z łącznością przewodową i bezprzewodową (świadcstwo służby z 18 października 2016r. k.6 akt sprawy i zaświadczenie

o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 16 czerwca 2011r. k.6-7 akt rentowych za wnioskiem z 29 września 2011r. oraz zeznania ubezpieczonego k.50v akt sprawy).

W okresie od 1 grudnia 1989r. ubezpieczony prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą T. z siedzibą w S., przy czym do ubezpieczenia społecznego z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej był zgłoszony w okresie od 1 maja 1992r. do 30 listopada 2005r. (potwierdzenie ubezpieczenia z 14 stycznia 2014r. k.35 akt rentowych za wnioskiem z 31 grudnia 2013r. oraz potwierdzenia ubezpieczenia z 14 października 2011r. k.21-25 akt rentowych za wnioskiem z 29 września 2011r.). W ramach tej działalności ubezpieczony świadczył usługi z zakresu budowy central telefonicznych oraz telekomunikacyjnych linii napowietrznych i kablowych (zeznania ubezpieczonego k.50v-51 akt sprawy).

W latach 2007-2011 ubezpieczony w ramach umów zlecenie współpracował z firmami z branży ochroniarskiej ,tj. (...) Grupa Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W., Agencją Ochrony (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W., (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (umowy zlecenie k.8-12 akt rentowych za wnioskiem z 29 września 2011r. oraz zaświadczenia z 22 marca 2011r. k.27-30 wskazanych akt rentowych). W ramach przedmiotowych umów zlecenie ubezpieczony świadczył usługi z zakresu montażu i serwisu systemów alarmowych (zeznania ubezpieczonego k.50v akt sprawy).

W okresie od 21 czerwca 2012r. do 30 września 2014r. ubezpieczony był zatrudniony w firmie (...) z siedzibą w S., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku technika elektryka elektrycznych przyrządów pomiarowych – wzorczarza liczników (świadcstwo pracy z 30 września 2014r. k.7 akt rentowych za wnioskiem z 23 maja 2016r. oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 17 grudnia 2013r. k.11 akt rentowych za wnioskiem z 31 grudnia 2013r.). W ramach tego zatrudnienia ubezpieczony wykonywał prace z zakresu montażu i kontroli liczników elektrycznych (zeznania ubezpieczonego k.50v akt sprawy). Było to ostatnie zatrudnienie ubezpieczonego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. K. podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art.4 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (t.j.: Dz.U. z 2015r., poz.965 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.,
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art.5-9 i art.11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy lub w art.32 i art.33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS,
- 6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3,
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Analizując okoliczności sprawy w świetle powyższego uregulowania Sąd doszedł do przekonania, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich określonych w nim warunków nabycia prawa do emerytury pomostowej. Ubezpieczony argumentował, że spełnia przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej, gdyż wbrew ustaleniom organu rentowego posiada 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach. Wskazywał, że organ rentowy niezasadnie nie zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu służby wojskowej, którą odbywał od 29 kwietnia 1977r. do 9

kwietnia 1979r., a zatem podczas zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...). Podnosił, że zaliczenie tego okresu, a zatem całego okresu pracy na kolei – bez wyłączenia okresu służby wojskowej (od 1 września 1976r. do 31 stycznia 1981r. - 4 lata i 5 miesięcy) oraz okresu służby w Policji (od 2 lutego 1981r. do 31 stycznia 1992r. - 11 lat) powoduje, że legitymuje się on 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. W ocenie Sądu powyższy argument zasługuje na uwzględnienie, ale wbrew stanowisku ubezpieczonego zaliczenie do stażu pracy okresu służby wojskowej nie sprawia, że po stronie ubezpieczonego wypełnione zostają wszystkie przesłanki konieczne do nabycia prawa do emerytury pomostowej. Odnosząc się w tym miejscu krótko do kwestii zaliczania okresu służby wojskowej do stażu pracy w szczególnych warunkach wskazać należy, że zagadnienie to było przedmiotem orzeczeń Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych i obecnie ugruntowany jest już pogląd, że okres służby wojskowej odbywanej w latach 1974-1979, w trybie art.108 ustawy z 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej zaliczany jest do stażu pracy w szczególnych warunkach, jeżeli pracownik pracę w takich warunkach odbywał przed powołaniem do odbycia służby wojskowej, a także po powrocie ze służby wojskowej (tak Sąd Najwyższy m.in. w orzeczeniach z 16 października 2013r. w sprawie II UZP 6/13 i z 5 lipca 2014r., w sprawie I UK 442/13). Orzeczenia te zapadały wprawdzie w sprawach dotyczących nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym w trybie art.32 i 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 105r., poz.748 ze zm.), ale w ocenie Sądu wyznaczają one kierunek wykładni i stosowania prawa również w aspekcie przesłanek nabycia prawa do emerytury pomostowej, w zakresie jakim wymagane jest wykazanie okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat. Niemniej, jak wskazano wyżej, zaliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu służby wojskowej i ustalenie tym samym, że ubezpieczony legitymuje się 15-letnim stażem pracy w takich warunkach, nie przesądza o zasadności odwołania ubezpieczonego, gdyż nie sprawia, że ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej w trybie art.4 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych. W tym zakresie organ rentowy słusznie wskazał, że ubezpieczony nie spełnia przesłanki, o której mowa w pkt 6 art.4 w/w ustawy, a mianowicie po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Należy wskazać, że art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych zawiera autonomiczną (w stosunku do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze) definicję prac wykonywanych odpowiednio w szczególnych warunkach i prac o szczególnym charakterze, a zamknięty katalog tych prac zamieszczony został w załączniku nr 1 i nr 2 do powyższej ustawy. Z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu wynika, że po dniu 31 grudnia 2008r. ubezpieczony współpracował na zasadzie umowy zlecenia z firmami z branży ochroniarskiej, dla których świadczył usługi z zakresu montażu i serwisu systemów alarmowych, a następnie w okresie od 21 czerwca 2012r. do 30 września 2014r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w firmie (...) i w ramach tego zatrudnienia wykonywał prace z zakresu montażu i kontroli liczników elektrycznych. Nie ulega wątpliwości, że praca tego rodzaju nie jest pracą w szczególnych warunkach, ani pracą o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych – vide: zamknięty katalog prac w załączniku nr 1 i nr 2 do powyższej ustawy. W tym miejscu odnosząc się jeszcze twierdzenia ubezpieczonego zawartego w odwołaniu, co do regulacji art.13 ustawy o emeryturach pomostowych wskazać należy, że przepis art.13 ust.2 przedmiotowej ustawy stanowi, że przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej funkcjonariuszom Policji, okresy służby pełnionej przez te osoby traktuje się na równi z okresami pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze - odpowiednio do art.3 ust.4-7 ustawy. Jednakże, aby można było mówić o wypełnieniu przesłanki, o której mowa w art.4 pkt 6 ustawy, okres tej służby (przynajmniej częściowo) musi przypadać po 31 grudnia 2008r. W tym zakresie regulacja art.13 ust.2 ustawy w żaden sposób nie modyfikuje wymogu zawartego w art.4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych.

Analizując dalej okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że ubezpieczony nie spełnia również przesłanek nabycia prawa do emerytury pomostowej na podstawie art.49 w zw. z art.4 ustawy o emeryturach pomostowych. I tak, zgodnie z art.49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3,
- 2) spełnia warunki określone w art.4 pkt 1-5 i 7 i art.5-12,
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009r.) miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3.

Powyższe uregulowanie nie stawia już wymogu, aby osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową wykonywała po 31 grudnia 2008r. pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Wymaga natomiast, aby praca wykonywana przed tą datą spełniała przesłanki pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 przedmiotowej ustawy w wymaganym wymiarze co najmniej 15 lat. W przypadku ubezpieczonego warunek ten nie jest spełniony. Jak ustalił Sąd, przed 1 stycznia 1999r. ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu – w ramach stosunku pracy w przedsiębiorstwie (...), a następnie w Komendzie Wojewódzkiej Policji w S.. Zgodnie z §4 ust.3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. o w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) praca na kolei zaliczana jest do pracy w szczególnych warunkach na gruncie art.32 i art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ale nie każda praca w strukturach kolei mieści się w katalogu prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, która jak wskazano wyżej zawiera własną definicję tego rodzaju prac i ustanawia zamknięty katalog tych prac określony w załączniku nr 1 i 2 do ustawy. I tak, w załączniku nr 2 do w/w ustawy zawierającym wykaz prac o szczególnym charakterze, pod poz.4 i 5 ustawodawca do prac o szczególnym charakterze zaliczył prace maszynistów pojazdów trakcyjnych – enumeratywnie wyliczonych w tym uregulowaniu oraz kierowników pociągów, a także prace bezpośrednio przy ustawianiu drogi przebiegu pociągów i pojazdów metra - na stanowisku: dyżurnego ruchu, nastawniczego, manewrowego, ustawiacza, zwrotniczego, rewidenta taboru bezpośrednio potwierdzającego bezpieczeństwo pociągu, dyspozytora ruchu metra, dyżurnego ruchu i stacji metra. Nie ulega wątpliwości, że praca, którą ubezpieczony wykonywał w okresie zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...), tj. praca na stanowisku montera - specjalisty urządzeń telekomunikacyjnych przy montażu i naprawach telekomunikacyjnych linii kablowych i linii napowietrznych nie mieści się w katalogu w/w prac. W odniesieniu do pracy (służby) ubezpieczonego w Komendzie Wojewódzkiej Policji w S. w okresie od 2 lutego 1981r. do 31 stycznia 1992r. (11 lat) wskazać należy, że w myśl art.13 ust.1 i 2 ustawy o emeryturach pomostowych funkcjonariusze Policji nabywają prawo do emerytury pomostowej, na zasadach określonych w art.4, jeżeli nie spełniają warunków do nabycia prawa lub utracili prawo do emerytury określonej w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób, przy czym przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej funkcjonariuszom Policji, okresy służby pełnionej przez te osoby traktuje się na równi z okresami pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, odpowiednio do art.3 ust.4-7 ustawy. Oznacza to, że w/w okres służby ubezpieczonego w Komendzie Wojewódzkiej Policji w S. należy traktować jako okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ustawy o emeryturach pomostowych, jednakże jak ustalono, okres tej służby wynosił w przypadku ubezpieczonego 11 lat, a wymagany przez ustawę do nabycia emerytury pomostowej okres takiej służby (pracy) wnosi co najmniej 15 lat.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art.477¹⁴§1 kpc Sąd odwołanie ubezpieczonego oddalił.

O kosztach pomocy prawnej świadczonej na rzecz ubezpieczonego z urzędu przez adwokata J. G. Sąd orzekł na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016r., poz.1714).